

Inflácia – indexy spotrebiteľských cien v auguste 2024

Posledná aktualizácia: 13.09.2024 | Počet zobrazení: null

Vydavateľ: null

Tematická oblasť: null

Okruh: null

Dátum publikovania: 13.09.2024

Príloha – Inflácia august 2024 (ZIP – 664 kB)

Augustová inflácia sa priblížila k vyšším hodnotám zo začiatku roka, stúpila na 2,8 %

Druhý prázdninový mesiac priniesol zdynamicizovanie inflácie. Medzimesačne vzrástli ceny v 6 z 12 odborov, najviac v potravinách s nealko nápojmi a doprave. Celkový medziročný rast cien je dlhodobo ovplyvnený zdražovaním potravín a rôznorodých, aktuálne najmä dopravných služieb.

Spotrebiteľské ceny tovarov a služieb v auguste medzimesačne vzrástli v priemere o 0,2 %. V medziročnom porovnaní inflácia svoje tempo opäť mierne zrýchlila, vzrástla na 2,8 % a dosiahla tak 3. najvyššiu hodnotu od začiatku tohto roka.

Stiahnite si graf vo vysokom rozlíšení [vo formáte PDF](#) (115 kB), alebo [vo formáte PNG](#) (228 kB).

Medzimesačný vývoj – august 2024 v porovnaní s júlom 2024

Spotrebiteľské ceny tovarov a služieb v auguste medzimesačne mierne vzrástli, v priemere o 0,2 %. Ceny v porovnaní s júlom sa zvýšili v 6 z 12 odborov (hlavných výdavkových skupín), a to v rozsahu od 0,3 % v odbore **alkoholických nápojov a tabaku** až do 1,3 % v prípade cien v odbore **dopravy**.

Najväčší vplyv na medzimesačný rast priemerných cien mali najmä ceny **potravín nealkoholických nápojov**¹⁾, pretože majú vysokú váhu vo výdavkoch domácností. Oproti júlu zdraželi o 0,6 %, čo bolo výrazne viac ako priemerný medzimesačný rast cien potravín od začiatku roka. Nárast cien sa dotkol 7 z 9 sledovaných potravinových položiek, predovšetkým však ovocia, ďalej mlieka, syrov a vajec, ale tiež olejov a tukov, či cukru a cukrovinky. Lacnejší však bol chlieb a obilniny ako aj zelenina.

V medzimesačnom porovnaní priemerný rast cien významnejšie ovplyvnili aj zvyšujúce sa ceny v odbore **doprava**. Oproti júlu vzrástli v priemere o 1,3 %, a to aj napriek výraznejšiemu zlacneniu pohonných hmôt. K celkovo vyššiemu tempu zdražovania v tomto odbore prispeli predovšetkým dopravné služby, ktoré v porovnaní s júlom narástli o 13 %.

Z ostatných výdavkových skupín zdraželi tiež alkoholické nápoje (piva a vína) a služby - stravovacie, ubytovacie, tiež telefónne, veterinárne a ambulantné, ale aj služby osobnej starostlivosti.

Medzimesačné zníženie priemerných cien zaznamenali v auguste len odbory nábytok a údržba domácnosti, ďalej odevy a obuv, a tiež zdravotníctvo, všetky v rozpätí od 0,3 % do 0,7 %.

Medziročný vývoj – august 2024 v porovnaní s augustom 2023

Inflácia v medziročnom porovnaní dosiahla v auguste úroveň rastu 2,8 %. Medziročne vyššie ceny boli vo všetkých 12 odboroch (výdavkových skupinách domácností), a to v rozsahu od 0,5 % v odbore **dopravy** do 10 % v prípade odboru **vzdelávanie**.

Najvýznamnejší vplyv na aktuálne hodnoty inflácie mali vyššie ceny v odbore **potraviny s nealko nápojmi** o 3,2 %, pričom ceny oboch hlavných skupín odboru medziročne vzrástli o viac ako 3 %. Spomedzi potravín malo medziročne vyššie ceny 8 z

9 skupín tovarov. Nárast cien pritom najviac ovplyvnili najmä drahšie oleje a tuky (o 14%) a tiež vyššie ceny chleba a obilnín (o viac ako 5 %) či cukru a cukrovínok (o takmer 7 %). Ďalšie významné potravinové položky – mäso ako aj mlieko, syry a vajcia sa medziročne zvýšili o menej ako 2%. Lacnejšie ako vlni sa v auguste predávalo len ovocie.

V odbore **bývanie s energiami**, ktorý je najvýznamnejšou zložkou vo výdavkoch domácností pretrváva medziročne len minimálne zvýšenie cien, aktuálne to v auguste bolo 0,6 %. V rámci jednotlivých zložiek tohto odboru bol rast cien vodného a stočného či tepelnej energie kompenzovaný mierne tlmiacim účinkom zlacňovania imputovaného nájomného a pevných palív.

Významný vplyv na infláciu mal naďalej aj rast cien v odbore **doprava**, aktuálne najmä pre prudší rast cien dopravných služieb o takmer 17 %. Nedokázali ho kompenzovať ani medziročne výrazne lacnejšie pohonné látky o viac ako 8 %.

Súčasnú infláciu podporil efekt zvýšenia cien vybraných odborov z predošlých mesiacov, ktorý sa prejavuje vždy celý nasledujúci rok. Boli to napríklad drahšie alkoholické nápoje, zdravotnícke výrobky a služby, ako aj vyššie ceny dovolenkových zájazdov ale tiež rôznych služieb – stravovacích, ubytovacích, kaderníckych, aj sociálnych služieb, niektorých druhov poistenia.

Vsúhrnne za osem mesiacov roka 2024 sa spotrebiteľské ceny na Slovensku medziročne zvýšili o 2,7 %.

Vývoj jadrovej a čistej inflácie

Pri augustovej úhrnnej miere medziročnej inflácie 2,8 % dosiahla **jadrová inflácia** hodnotu 2,3 % a **čistá inflácia** hodnotu 2 %. Medzimesačne jadrová inflácia dosiahla hodnotu 0,2 % a čistá inflácia zostala nezmenená.

Jadrová inflácia sleduje rast cenovej hladiny po vylúčení vplyvu zmien regulovaných cien (napr. ceny energií) a iných administratívnych opatrení (napríklad úprav daní a podobne). Čistá inflácia je jadrová inflácia bez zmien cien potravín.

Poznámka: Vývoj indexov spotrebiteľských cien sa sleduje na univerzálnom spotrebnom koši zloženom z reprezentantov za vybrané druhy tovarov a služieb platených obyvateľstvom, ktorým boli priradené určité váhy. Váhy sú každoročne revidované, aktuálne platia pre rok 2024 a sú dostupné v databáze Štatistického úradu SR. Ceny sa zisťujú na celom území SR vo vybranej sieti predajní a prevádzok služieb počas prvých 20 dní sledovaného mesiaca.

¹⁾ cenové výstupy za potraviny a nealkoholické nápoje sa od januára 2024 spracovávajú z nového zdroja – transakčných údajov obchodných reťazcov, ktoré nahradili tradičné terénne zisťovanie

Zdroj údajov databáza DATAcube.:

- **Indexy rastu cien (inflácia) - medziročne**
- [Indexy spotrebiteľských cien oproti rovnakému obdobiu minulého roku \[sp0005ms\]](#)
- [Indexy spotrebiteľských cien - podrobné údaje \[sp0029ms\]](#)

- **Indexy rastu cien (inflácia) - medzimesačne**
- [Indexy spotrebiteľských cien oproti predchádzajúcemu mesiacu \[sp0004ms\]](#)

- **Indexy rastu cien k bazickému obdobiu**
- [Indexy spotrebiteľských cien oproti bazickému obdobiu \[sp0006ms\]](#)

- **Jadrová a čistá inflácia**
- [Jadrová a čistá inflácia - oproti rovnakému obdobiu minulého roku v % \[sp0008ms\]](#)
- [Jadrová a čistá inflácia - zmena oproti predchádzajúcemu obdobiu v % \[sp0007ms\]](#)
- [Jadrová a čistá inflácia - oproti decembru minulého roku v % \[sp0009ms\]](#)

- **Spotrebné koše**
- [Spotrebný koš 2024 \[sp0035rs\]](#)
- [Spotrebný koš 2024 - reprezentanty \[sp0036rs\]](#)

Iný zdroj údajov:

- [Medziročné indexy rastu cien \(inflácia\) – podrobne \(ZIP - 585 kB\)](#)
- [Medziročné indexy rastu cien \(inflácia\) – odbory \(ZIP - 74 kB\)](#)

Výstupy k téme inflácia:

Zmena metodiky v zisťovaní spotrebiteľských cien

Štatistický úrad SR spracováva od januára 2024 cenové výstupy za **potraviny a nealkoholické nápoje** z nového zdroja – z tzv. **scanner data**, t.j. z transakčných údajov obchodných reťazcov. Nahradili tradičné terénne zisťovania, výrazne sa tak rozšírili výstupy o spotrebiteľských cenách v uvedených segmentoch. Využívanie skener dát sú dôležitou súčasťou modernizácie cenových štatistík pri udržaní a zvyšovaní jej kvality. [Viac v metodických vysvetlivkách – CPI](#).

Zverejňované typy inflácie

Štatistický úrad SR zverejňuje dva typy inflácie:

- vývoj spotrebiteľských cien na základe národnej metodiky – **Inflácia – Indexy spotrebiteľských cien** (zaužívaná je anglická skratka CPI - Consumer Price Index)
- vývoj spotrebiteľských cien na základe medzinárodne harmonizovanej metodiky EÚ - **Harmonizovaný index spotrebiteľských cien** (HICP - Harmonized Indices of Consumer Prices)

Národná inflácia (CPI):

Ceny sa sledujú na spotrebnom koši, ktorý pozostáva z vybraných druhov tovarov a služieb zatriedených do 12 odborov, 44 skupín a 102 tried podľa klasifikácie COICOP. Ceny sa zisťujú na celom území SR.

Od januára 2024 spracováva ŠÚ SR cenové výstupy za **potraviny a nealkoholické nápoje** z nového zdroja – z tzv. **scanner data**, t.j. z transakčných údajov obchodných reťazcov. Vstupy o cenách v uvedených segmentoch sa výrazne rozšírili a prispeli k skvalitneniu štatistických výstupov. Využívanie skener dát sú dôležitou súčasťou modernizácie a skvalitňovania cenových štatistík.

Ceny v ďalších odboroch sa naďalej získavajú priamo v teréne, vo vybraných predajniach a prevádzkach. Zverejňované referenčné dáta sú pre celé územie Slovenska a všetky typy spotrebiteľov. Štatistický úrad SR však zverejňuje aj nárast cien pre špecifické sociálne skupiny – pre domácnosti zamestnancov, dôchodcov a nízkopříjmové domácnosti. **Dôchodcovská inflácia** vyjadruje zmenu spotrebiteľských cien pre domácnosti dôchodcov.

Rozdiel medzi celkovou a dôchodcovskou infláciou spočíva vo váhach tovarov a služieb v spotrebnom koši (COICOP). Podrobné údaje v členení podľa sociálnych skupín obyvateľstva sa zverejňujú približne desať dní po CPI, aktuálne údaje za august budú dostupné 26. septembra 2024 v kapitole databázy DATAcube: [2. 3. 1. 1 - Indexy spotrebiteľských cien](#)

Medzinárodne harmonizovaná inflácia v EÚ (HICP)

Ide o údaje zisťované podľa jednotnej metodiky EÚ pre absolútnu **porovnatelnosť inflácie medzi krajinami**. **Zoznam cien tovarov a služieb** (spotrebné koše) sa čiastočne líši, HICP na rozdiel od národnej inflácie (CPI) neobsahuje „Imputované nájomné“ a vybrané položky veľkých opráv a údržby domácnosti. Indexy HICP v EÚ sa zverejňujú mesačne, niekoľko dní po národnej inflácii CPI v zmysle [Kalendára prvého zverejnenia](#) v kapitole databázy DATAcube: [2. 3. 3 - Harmonizované indexy spotrebiteľských cien \(inflácia HICP\)](#).

Spotrebný koš - štruktúra výdavkov domácností

Štatistický úrad každoročne reviduje váhy výdavkových položiek v štruktúre spotrebného koša. Zverejnený graf spotrebného koša je platný pre rok 2024. Uvádza, koľko prostriedkov domácnosť vynakladá na konkrétne skupiny výrobkov a služieb v bežnom živote. Váhy výdavkových položiek sú nevyhnutnou súčasťou výpočtu výšky inflácie (rastu spotrebiteľských cien).

Štatistický úrad SR zverejňuje graf **Štruktúra výdavkov domácností**, ktorý prezentuje [spotrebný koš platný pre rok 2024](#). Uvádza, koľko prostriedkov domácnosť vynakladá na konkrétne výdavkové skupiny výrobkov a služieb v bežnom živote. Poznanie štruktúry výdavkov domácností je nevyhnutnou súčasťou pre zistenie výšky inflácie (rastu cien), pretože určuje váhy výdavkových položiek pre jej výpočet. Váhy sú každoročne revidované.

Štruktúra výdavkov c

(v %, 12 odborov od najvyšš

